

Auteursrecht 2023

Quid novi sub sole?

Auteursacademie Uitgeverij Van In

Bart Vandereeckt

☎ +32 2 290 04 68

☎ +32 486 39 51 62

✉ bart.vandereeckt@ambos.law

AMBOS

L A W Y E R S

Overzicht van de uitéénzetting

1. Het nieuwe auteurscontractenrecht na de omzetting in het Belgische recht van de DSM richtlijn.
2. Het nieuwe fiscale regime van toepassing op auteursrecht.
3. Vragen staat vrij.

Het nieuwe auteurscontractenrecht na de omzetting in het Belgische recht van de DSM richtlijn

Europese regel

Richtlijn 2019/790 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 inzake auteursrechten en naburige rechten in de digitale eengemaakte markt en tot wijziging van Richtlijnen 96/9/EG en 2001/29/EG.

Verplichte omzetting in het nationale recht uiterlijk op 7 juni 2021.

Belgische wet

Wet van 19 juni 2022 tot omzetting van Richtlijn 2019/790 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 inzake auteursrechten en naburige rechten in de digitale eengemaakte markt en tot wijziging van Richtlijnen 96/9/EG en 2001/29/EG, gepubliceerd op 1 augustus 2022 in het Belgisch Staatsblad.

=> Nieuwe artikelen XI.167/1 tot XI.167/6 van het Wetboek van economisch recht.

Inwerkingtreding op 1 augustus 2022 (uitgezonderd de transparantieverplichting, inwerkingtreding op 7 juni 2022).

Toepassingsgebied

“Wanneer een auteur zijn rechten voor de exploitatie van zijn werken heeft overgedragen of in licentie heeft gegeven in het kader van een exploitatieovereenkomst.”

- Er is “exploitatie” wanneer de wederpartij fungeert als een “intermediair” bij de publieke verspreiding van het werk (bvb. uitgever of producent), tzt. hij stelt tegen betaling tekst-, beeld- of muziekmateriaal aan het publiek beschikbaar.

- Er is geen “exploitatie” wanneer de wederpartij de eindgebruiker is.
Voorbeelden
 - Werkgever tov werknemer die de handleiding bij zijn producten schrijft.
 - Bouwheer tov architect die gebouw ontwerpt.
 - Particulier die rechten op een foto koopt om op zijn persoonlijke webstek te plaatsen.

Toepassingsgebied

Onbeantwoorde vragen

- “Exploitatie” zonder betaling?
 - Geen betaling aan de auteur.
 - Geen betaling aan de “intermediair”.

- Wat bij volledige overdracht van vermogensrechten?

- Wat bij wijzigend gebruik van het werk (van gebruik naar exploitatie)?

- Wat met de bestaande regels auteurscontractenrecht (artikel XI.167 van het Wetboek van economisch recht)?

Vergoeding

Bestaande regelgeving

“Voor elke exploitatiewijze moeten de vergoeding voor de auteur, de reikwijdte en de duur van de overdracht uitdrukkelijk worden bepaald.” (artikel XI.167, §1, al. 4 van het Wetboek van economisch recht).

Anders: werknemers/ambtenaren en werken gemaakt in opdracht in de niet culturele sector en reclamewereld (artikel XI.167, §1, al. 4 van het Wetboek van economisch recht).

Nieuwe regelgeving

“Een passende en evenredige vergoeding” (artikel XI.167, §1, al. 4 van het Wetboek van economisch recht).

=> Alle exploitatieovereenkomsten

- Wat is passend?
- Wat is evenredig?

Vergoeding

Evenredige vergoeding

De vergoeding staat in verhouding tot de werkelijke of potentiële economische waarde van de in licentie gegeven of overgedragen rechten moet staan.

Doorgaans: de vergoeding wordt uitgedrukt in een aandeel of percentage van de inkomsten.

Maar: forfaitaire vergoeding kan evenredig zijn bij vaststaande inkomsten, doch mag niet de regel zijn.

Collectieve overeenkomsten.

Passende vergoeding

“Billijke” evenredigheid.

Criteria kunnen zijn:

- de (kwalitatieve of kwantitatieve) bijdrage aan het werk, of
- “alle andere omstandigheden” zoals marktpraktijken of werkelijke exploitatie van het werk.

Vergoeding

Overwegingen

- Marktpraktijken niet zaligmakend (*cfr.* “structureel zwakkere contractuele positie van auteurs”).
- Exploitatieovereenkomst zonder vergoeding.
 - Passende en evenredige vergoeding van dwingend recht.
 - Gratis mogelijk, maar steeds herroepbaar.
 - Gratis licentie aan eindgebruiker.
- Collectieve overeenkomsten.

Transparantieverplichting

De auteur moet “actuele, relevante en volledige informatie betreffende de exploitatie van zijn werken” ontvangen, “binnen een redelijke termijn” en “op regelmatige basis”, “met name wat betreft de exploitatiewijzen, alle voortgebrachte inkomsten en de verschuldigde vergoeding” (artikel XI.167/2, al. 1 van het Wetboek van economisch recht).

- Wat is een redelijke termijn?
- Alle exploitatieovereenkomsten.
- Alle relevante inkomsten wereldwijd, ttz. bruto-inkomsten, kosten en netto-bedrag.
- Mededeling op een wijze die de auteur toelaat “de blijvende economische waarde van zijn auteursrechten” te beoordelen.
- Afdwingbaar ten opzichte van elke exploitant.
- Uitzonderingen.
- Einde.

Succesclausule

De auteur kan een “aanvullende, passende en billijke vergoeding” vorderen wanneer de oorspronkelijk vergoeding “onevenredig laag” zou blijken te zijn ((artikel XI.167/3 van het Wetboek van economisch recht).

- Vooral bij forfaitaire vergoeding.
- Enkel het betrokken werk.
- Elke betrokken exploitant.

Exploitatieplicht en herroepingsrecht

Verplichting tot exploitatie van het werk “overeenkomstig de eerlijke beroepsgebruiken” (artikel XI.167, §1, al. 5 van het Wetboek van economisch recht) binnen “de overeengekomen termijn” (artikel XI.167/4, al. 1 van het Wetboek van economisch recht).

- Niet richtlijnconform.
- Slechts tussen auteurs en exploitant.
- Termijn overeenkomstig “de eerlijke beroepsgebruiken).

Geen exploitatie => herroeping

- Ingebrekestelling met redelijke termijn voor herstel.
- Geen misbruik.
- Uitzonderingen.

Collectieve overeenkomsten

Bij collectieve overeenkomst kunnen onder meer worden bepaald ((artikel XI.167/5 van het Wetboek van economisch recht):

- de strekking van de overdracht of van de licentieverlening van rechten;
- de wijze waarop de overdracht of de licentieverlening van rechten plaatsvindt;
- de nadere regels met betrekking tot de vergoeding voor de overdracht of licentieverlening;
- de nadere regels met betrekking tot de transparantieplicht bedoeld in artikel XI.167/2;
- de nadere regels met betrekking tot het mechanisme van aanpassing van contracten bedoeld in artikel XI.167/3;
- het herroepingsrecht bedoeld in artikel XI.167/4;
- methodes van alternatieve geschillenbeslechting.

Fiscale regeling voor auteursrechten en naburige rechten

Bestaande regeling (sinds 2008).

- Onweerlegbaar vermoeden dat inkomsten uit auteursrechten roerend inkomen zijn tot een bedrag van €64.070 (aanslagjaar 2023).
- Roerende voorheffing van 15% (in te houden door betaler).
- Bedrag vermeld op aangifte (gemeentetaksen).
- Kostenforfait van 50% op de eerste inkomensschijf van €17.090, 25% op de tweede inkomensschijf van €17.090.

Fiscale regeling voor auteursrechten en naburige rechten

Nieuwe regeling (vanaf aanslagjaar 2024, inkomsten 2023).

- Terugkeer naar oorspronkelijke doelstelling: gunstregeling voor artistieke activiteiten met onregelmatige inkomsten.
- Bijkomende voorwaarden:
 - Enkel de oorspronkelijke rechthebbenden of erfgenamen komen in aanmerking.
 - Enkel “fiscale” auteursrechten komen in aanmerking.
 - Overdracht met het oog op exploitatie of het daadwerkelijk gebruik.
 - Enkel voor houder kunstwerkattest, zoniet auteursrechten overdragen of in licentie geven voor mededeling aan het publiek, openbare uitvoering of reproductie.

Fiscale regeling voor auteursrechten en naburige rechten

Nieuwe regeling (vervolg).

- Het belastingtarief op de inkomsten uit auteursrechten bedraagt 15% voor de inkomstenschijf van €70.220 (aanslagjaar 2024). De inkomsten boven dit plafond worden beschouwd als beroepsinkomsten.
- De verhouding tussen de vergoeding van de auteursrechten en de totale vergoeding (inclusief geleverde prestaties) mag niet hoger zijn dan 50% (inkomsten 2023), 40% (inkomsten 2024) en 30% (inkomsten 2025).
- Gemiddelde inkomsten uit auteursrechten die in de 4 voorafgaande belastbare tijdsperken: indien hoger dan €70.220 (aanslagjaar 2024), dan worden de auteursrechten van het lopend jaar niet beschouwd als roerende inkomsten
- Kostenforfaits:
 - 50% op de inkomstenschijf van € 0 tot € 18.720 (aanslagjaar 2024);
 - 25% op de inkomstenschijf van € 18.720 tot € 37.450 (aanslagjaar 2024);
 - boven de € 37.450 (aanslagjaar 2024) kunnen er geen forfaitaire beroepskosten meer worden afgetrokken.

Antwerp Office

Jan Van Gentstraat 7
2000 Antwerp
+32 3 201 27 60

Brussels office

Kantersteen 47
1000 Brussels
+32 2 290 04 68

www.ambos.law